

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Tilhørerkreds: Folketingets Sundhedsudvalg samt evt. tilhørere
Anledning: Åbent samråd om opfølgning på B 100
Taletid: ca. 8 minutter
Tid og sted: onsdag den 10. november 2010, kl. 15.30 - 17
Dok nr.: 349707

Samrådsspørgsmål U: Ministeren bedes redegøre for, hvorfor regeringen på andet år har tilsidesat folketingsbeslutning B 100 (Registrering af over 18-åriges standpunkt til donation af egne organer) fra folketingsåret 2007-08, 2.samling ved endnu ikke at have gennemført væsentlige dele af forslaget, der som bekendt blev vedtaget med overvældende flertal.

Svar:

Jeg er ikke enig i, at regeringen har tilsidesat folketingsbeslutning B 100 om registrering af 18-åriges standpunkt til donation af egne organer.

[Registrering af "ved ikke"]

Beslutningsforslaget forudsatte indførelse af et nyt afkrydsningsfelt: "ved ikke". Denne mulighed blev som det første implementeret i foråret 2009. Donorfolderen, tilmeldingssiden på www.sundhed.dk samt donorregistret på Rigshospitalet blev i starten af 2009 ændret, således at det blev muligt at registrere sig med "ved ikke".

[Indførelse af mulighed for stillingtagen i forbindelse med fx kørekort, pas eller lægebesøg]

Beslutningsforslaget forudsatte også øgede muligheder for at tage stilling til organdonation.

Det fremgår således af det *fremssatte* forslag, at man foreslår, at man på en ubureaukratisk måde forpligter alle personer, der er fyldt 18 år og er myndige, til at få deres aktuelle holdning til spørgsmålet registreret.

Der er ikke lagt op til, at manglende besvarelse skal medføre nogen sanktion.

Af den *vedtagne* folketingsbeslutning fremgår, at såfremt en person ikke har benyttet sig af de eksisterende muligheder for at registrere sin holdning til organdonation, kan et nyt skema besvares og underskrives, senest første gang en person, der er over 18 år, f.eks. skal have (nyt) kørekort eller (nyt) pas eller møder hos lægen.

Som den tidligere sundhedsminister redegjorde for ved et samråd i marts 2009 (samrådsspørgsmål Æ), har der på baggrund af folketingsbeslutningen været sonderinger til forskellig side for at øge mulighederne for at tage stilling til organdonation – herunder særligt for de 18-årige.

I disse sonderinger indgik, hvordan mulighederne for at tage stilling til organdonation rent praktisk kunne kædes sammen med kontakter, den unge i forvejen har med det offentlige. Det er nemlig

sådan, at med den stigende anvendelse af digitale løsninger, bliver ansigt-til-ansigt kontakt med offentlige myndigheder sjældnere.

Der blev på baggrund af disse sonderinger indgået aftale med Kommunernes Landsforening om, at kommunernes servicecentre udleverer donorfoldere ved henvendelser om nyt pas.

Denne løsning kunne gennemføres uden andre merudgifter end udgifterne til trykning af foldere.

Udleveringen af foldere i forbindelse med erhvervelse eller fornyelse af pas betyder, at hovedparten af danskere med års mellemrum får udleveret en folder – på samme måde som ved skift af sygesikringsbevis – og dermed får en ekstra mulighed for stillingtagen.

Vi har også efter aftale med Praktiserende Lægers Organisation opfordret de praktiserende læger til at gøre en indsats for at få deres patienter til at tage stilling til donation. Det sker ved opstilling af foldere, som kan anvendes ved besøg på klinikken, f.eks. i forbindelse med helbredsundersøgelserne til køre kort. PLO ønskede ikke at forpligte medlemmerne til at tage spørgsmålet om donation op ved konsultationer og attestudstedelser, men vil gerne opfordre til, praktiserende læger ved opstilling af foldere gør stillingtagen muligt ved besøg på klinikken. Så kan patienterne selv tage spørgsmålet op med lægen, hvis de har behov herfor.

Disse initiativer har styrket den enkeltes mulighed for at tage stilling til organdonation ved udstedelse af pas og ved besøg hos praktiserende læger. Disse muligheder styrker også i høj grad de unges mulighed for stillingtagen, idet stort set alle unge erhverver pas, og også henvender sig til praktiserende læge i forbindelse med attestudstedelse til kørekort. Hertil kommer, at vi i forvejen udsender donorkort til alle, der får nyt sygesikringsbevis. Og det gør unge jo hyppigt, f.eks. når de flytter hjemmefra og dermed får ny adresse.

Disse tiltag giver befolkningen mulighed for at tage stilling på en ubureaukratisk måde – sådan som folketingsbeslutningen lægger op til, og med skyldig hensyn til de eksempler, som nævnes i beslutningen.

[Indsatsen på afdelingerne mv.]

Jeg synes også disse initiativer skal ses i sammenhæng med de erfaringer med at øge donationsraterne, der er høstet i Region Midtjylland og Region Nordjylland. Her har man ved en målrettet indsats over for sygehusenes personale formået at styrke opmærksomheden på, hvornår man har en mulig donor – og så få spurgt om donation. Denne indsats har givet et betragteligt løft i donationsraten.

Indsatsen på afdelingerne er helt afgørende for at sikre en højere donationsrate. Derfor har vi oprettet Dansk Center for Organdonation, som siden sin oprettelse har arbejdet målrettet på at få en ledelsesmæssig forankring på afdelingerne af opgaverne i forbindelse med organdonation. Status er således nu, at alle intensivafdelinger har udpeget nøglepersoner, dvs. minimum 1 sygeplejerske og 1 læge, der er udpeget en ledelsesmæssigt ansvarlig for ordningen på de enkelte afdelinger og afdelingerne har implementeret funktionsbeskrivelsen for nøglepersoner. Man indberetter også årligt aktivitet til Dansk Center for Organdonation.

Centret har her i starten af 2010 påbegyndt et arbejde, som skal resultere i anbefalinger til en koordineret og styrket indsats over for pårørende til organdonorer.

Alle disse tiltag er af afgørende betydning for at fastholde afdelingernes fokus på donationsopgaven og på den rolle, som afdelingerne spiller i forbindelse med forøgelse af donationsraten.

[Indsats i forhold til befolkningen]

Indsatsen på afdelingerne kan så gå hånd i hånd med befolkningens afklaring af egen holdning. Det gør det lettere for de pårørende, hvis de kender afdødes holdning. Men det ændrer ikke ved, at indsatsen på afdelingerne er alfa og omega for at skaffe flere donororganer. Det har jeg også forstået er opfattelsen i Spanien, som har en meget høj donationsrate. Samtidig er det vigtigt at få slået fast, at har afdøde *ikke* taget stilling, så er vedkommende en potentiel donor, og afgørelsen skal da alene baseres på de pårørendes egen holdning til, om man som pårørende vil være med til at give den gave, som donation er.